

ФОРМУВАННЯ СВІДОМОЇ ДИСЦИПЛІНИ ПІДЛІТКІВ У ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Федчук Б., здобувач вищої освіти спеціальності 201 «СТН Агрономія»

Керівник: канд. психол. наук *Кужель М. М.*

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»

Вступ. На етапі побудови держави з ринковою економікою, коли кризові явища охопили різні сторони суспільного життя, в тому числі й освіту, правопорушення серед молоді і особливо серед підлітків зростає [3]. Проблема виховання свідомої дисципліни завжди хвилювала вчених – педагогів, психологів, широку педагогічну громадськість. У педагогічній літературі є ряд спеціальних експериментальних досліджень, присвячених вихованню свідомої дисципліни підлітків засобами фізкультури і спорту [1; 3]. Однак, сьогодення вимагає чіткої класифікації причин, які породжують недисциплінованість підлітків, а також розробку шляхів формування свідомої дисципліни. Аналіз літературних джерел показує, що у зв'язку з деформацією у свідомості людей багатьох духовних цінностей постає потреба пошуку і вироблення нової комплексної системи виховання дисциплінованості, основою якої повинні стати досягнення світової науки не лише педагогіки, але й фізіології, психології, теорії фізичного виховання [2]. Рівень інтересу до фізичного виховання і спорту у підлітків є недостатньо високим. З віком у підлітків спостерігається тенденція зниження інтересу і появи навіть негативного ставлення до фізичної культури. Основними мотивами занять фізичною культурою для підлітків є: можливість підвищити свою фізичну підготовленість, поліпшити стан здоров'я, навчитись техніки фізичних вправ та отримати добрі оцінки. Слід додати, що у підлітків спостерігається завищена самооцінка фізичної підготовленості. Проведене дослідження дозволяє констатувати досить велику кількість різноманітних причин, що спричиняють недисциплінованість підлітків. Різнобічний аналіз результатів дозволив згрупувати причини недисциплінованості підлітків на три групи: соціальні, побутові, особистісні. До соціальних слід віднести причини, породжені об'єктивною дійсністю, яка склалась на тому чи іншому етапі розвитку суспільства. У нашій державі – на етапі переходу від тоталітарної системи до ринкових відносин. На цьому етапі відбувся пошук нових духовних цінностей – ламання старих, створення нових ідеалів, перерозподіл матеріальних цінностей держави. До побутових причин відносяться матеріальні нестатки у сім'ї через низьку заробітну плату або взагалі безробіття. Це зумовило те, що частина дітей позбавлені сімейного виховання. З іншого боку у багатьох сім'ях панує всюдозволеність, що переноситься у стіни школи. Порушується психологічна рівновага дитини, яка різними шляхами веде до негативних наслідків і зокрема до порушення дисципліни. До особистісних причин належать ті, які, поряд із соціальними і побутовими, пов'язані із психікою дитини, її спадковими даними, здатністю до адаптації, фізіологічними особливостями.

Висновки. Доцільність застосування методики виховання свідомої дисципліни підлітків в освітньому процесі фізичного виховання полягає у вирішенні проблеми подолання недисциплінованості підлітків, виховання потреби до систематичних занять фізкультурою і спортом.

Списки використаних джерел

1. Деделюк Н. А., Томашук О. Г. Оцінка емоційно-вольової сфери школярів за методикою Басса-Дарки. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 15. «Науково-педагогічні проблеми фізичної культури / фізична культура і спорт»: зб. наук. пр. – Київ: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2016. Вип. 3 К 2 (71) 16. – С. 101–104.
2. Шиян Б. М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Ч. 1. – Тернопіль: Навч. кн. – Богдан, 2003. – 272 с.
3. Єрмолова В. М., Іванова Л. І., Дерв'янка В. В. Навчаємось граючись: метод. посіб. для вчителів фізичн. культури загальноосвіт. навч. закладів. – Київ: Літера ЛТД, 2012. – 208 с.